Udskriftsdato: 24. april 2024

2015/1 LSF 111 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love (Udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse m.v.)

Ministerium: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Journalnummer: Udlændinge-, integrations- og boligmin., j.nr. 2015-1779

Fremsat den 28. januar 2016 af udlændinge-, integrations- og boligminister (Inger Støjberg)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love

(Udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse m.v.)

§ 1

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 806 af 1. juli 2015, som ændret ved § 33 i lov nr. 994 af 30. august 2015, § 1 i lov nr. 1000 af 30. august 2015, § 6 i lov nr. 1569 af 15. december 2015 og § 4 i lov nr. 1868 af 29. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. Fire steder i *§ 11, stk. 3,* ændres "ansøgeren" til: "personen".

2. I *§ 11, stk. 4,* ændres "ansøgeren" til: "personen".

3. I *§ 11, stk. 5,* ændres "Ansøgeren" til: "Personen" og "ansøgeren" til: "personen".

§ 2

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1094 af 7. oktober 2014, som ændret ved § 66 i lov nr. 1482 af 23. december 2014, § 2 i lov nr. 1488 af 23. december 2014, § 3 i lov nr. 1000 af 30. august 2015 og § 1 i lov nr. 1705 af 21. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 4, stk. 1* og *stk. 4, 2. pkt., § 5, stk. 2, § 16, stk. 2, § 16 a, stk. 1, nr. 1, § 20, stk. 1, 3. pkt., stk. 4, 1. pkt.,* og *stk. 5, § 23, stk. 1* og *5, § 23 c, stk. 3, 1. pkt., § 26 a, stk. 1, 1. pkt., § 27, stk. 1, 1. pkt.,* og *stk. 2, § 27 a, stk. 1,* og *§ 27 b* og to steder i *§ 32, stk. 2*, udgår "kontanthjælp eller".

2. I *§ 32, stk. 1,* udgår "kontanthjælpen eller".

3. I *§ 45, stk. 4, 1. pkt.,* indsættes efter "efter § 23": "samt mentorstøtte efter § 23 d".

4. I *§ 45, stk. 5, 3. pkt.,* indsættes efter "efter kapitel 4 a": "eller danskuddannelse efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl."

§ 3

I lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 10. juni 2015, som ændret ved § 23 i lov nr. 1871 af 29. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 15, stk. 1,* indsættes efter "refunderer": "inden for et rådighedsbeløb".

2. I *§ 15, stk. 1*, indsættes som *2.* og *3. pkt*.:
"Rådighedsbeløbet opgøres efter § 45, stk. 5, i integrationsloven. Arbejdsmarkedsrettet danskundervisning er ikke omfattet af rådighedsbeløbet. "

§ 4

I lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. lovbekendtgørelse nr. 807 af 1. juli 2015, som ændret ved § 35 i lov nr. 994 af 30. august 2015, § 2 i lov nr. 1000 af 30. august 2015, § 2 i lov nr. 1868 af 29. december 2015 og § 1 i lov nr. 1875 af 29. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 2, nr. 2* og *3*, udgår "kontanthjælps- og".

2. *§ 31, stk. 1, 2. pkt.,* ophæves, og i *3.* og *5. pkt.,* udgår "efter forhandling med ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold".

§ 5

I lov om frikommuner m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1027 af 20. august 2013, som ændret ved § 7 i lov nr. 555 af 2. juni 2014, lov nr. 1380 af 16. december 2014 og § 12 i lov nr. 1000 af 30. august 2015, foretages følgende ændring:

1. I *§§ 7 a* og *7 b* ændres "integrationsydelses- og kontanthjælpsmodtagere" til: "integrationsydelsesmodtagere".

§ 6

I lov nr. 1000 af 30. august 2015 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og forskellige andre love (Indførelse af en integrationsydelse, ændring af reglerne om ret til uddannelses- og kontanthjælp m.v.), foretages følgende ændring:

1. *§ 16, stk. 5 og 6*, ophæves.

§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2016, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2, nr. 1 og 2, og § 4, nr. 1, træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 3. § 1, nr. 1-3, og § 6 har virkning for personer, der ikke opfylder opholdsbetingelserne den 1. juli 2016 eller senere.

Stk. 4. Kommunerne kan fra lovens ikrafttræden den 1. april 2016 påbegynde sagsbehandlingen af de sager, der i medfør af § 1, nr. 1-3, skal træffes afgørelse i med virkning fra den 1. juli 2016.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets baggrund og formål

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1 Udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse

3.1.1 Gældende ret

.

3.1.2 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

.

3.2. Refusion for mentorudgifter efter integrationsloven

3.2.1 Gældende ret

.

3.2.2 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

.

3.3. Rådighedsloft for danskudgifter efter danskuddannelsesloven

3.3.1. Gældende ret

3.3.2 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

.

4. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

5.1 Samlede økonomiske konsekvenser

.

5.2 Udvidelse af personkredsen for integrationsydelse, her under dansktillæg

.

5.3 Mindreudgifter til kontanthjælp og uddannelseshjælp

.

5.4 Øvrige økonomiske konsekvenser

.

5.5 Administrative konsekevenser

.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

8. Miljømæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10 Hørte myndigheder og organisationer m.v.

.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Folketinget indførte ved lov nr. 1000 af 30. august 2015 et opholdskrav for ret til uddannelseshjælp og kontanthjælp og en ny lavere integrationsydelse for personer, der ikke opfylder dette opholdskrav. De nye regler indebærer, at udlændinge og danske statsborgere, der ikke havde bopælsadresse – og for udlændinges vedkommende opnået lovligt ophold - i riget inden den 1. september 2015, skal opfylde et opholdskrav. Opholdskravet indebærer, at man skal have opholdt sig i landet i mindst 7 ud af de sidste 8 år for at være berettiget til uddannelses- eller kontanthjælp. I modsat fald er man alene berettiget til integrationsydelse. Loven omfatter ikke personer, som allerede havde opnået lovligt ophold og bopælsadresse inden den 1. september 2015.

Loven udmøntede en del af regeringens aftale af 1. juli 2015 med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om en integrationsydelse. Formålet med lovændringen var at gøre det mindre attraktivt at søge asyl i Danmark og at give nyankomne flygtninge og udlændinge et større incitament til at arbejde og blive integreret i det danske samfund. I aftalen af 1. juli 2015 indgik, at "integrationsydelsen på sigt også skal omfatte de udlændinge, der allerede er i Danmark, men som ikke opfylder opholdskravet".

På den baggrund har regeringen som led i finanslovsaftalen for 2016 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti aftalt at udvide personkredsen for modtagelse af integrationsydelse efter den allerede eksisterende model for integrationsydelse.

Udvidelsen af målgruppen indebærer, at både personer, der allerede i dag modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og personer, der ansøger herom, fremover vil modtage integrationsydelse, hvis ikke de opfylder kravet om som minimum at have opholdt sig i Danmark i sammenlagt 7 ud af de seneste 8 år. Målgruppen omfatter både udlændinge og danske statsborgere.

For at give den berørte persongruppe og de kommuner, der skal administrere ordningen, mulighed for at indrette sig på de nye regler, er aftaleparterne enige om, at ydelsesændringen træder i kraft den 1. juli 2016.

Udover udmøntningen af aftalen om udvidelse af personkredsen for modtagere af integrationsydelse indeholder lovforslaget endelig forslag til enkelte præciseringer af reglerne om kommunernes adgang

til refusion af udgifter til mentorstøtte efter integrationsloven og udgifter til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslagets formål er at udmønte finanslovsaftalen for 2016 for så vidt angår aftalen om at udvide personkredsen for modtagelse af integrationsydelse.

Det fremgår af aftalen, at aftaleparterne er enige om at udvide målgruppen for integrationsydelsen til at omfatte alle, som ikke har opholdt sig i Danmark i mindst 7 ud af de seneste 8 år. Det fremgår endvidere, at personkredsen udvides med udgangspunkt i den allerede eksisterende model. Det vil sige, at:

- Opholdskravet for ret til uddannelses- og kontanthjælp er ophold i landet i mindst 7 ud af de seneste 8 år.
- Personer, der ikke opfylder opholdskravet, men i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, modtager integrationsydelse.
- Ydelsen er den samme som den ydelse, der netop er indført for nytilkomne.
- Både udlændinge og danske statsborgere på uddannelses- og kontanthjælp omfattes.
- Der ydes et dansktillæg på 1.500 kr. månedligt (2015-niveau) for bestået danskprøve 2 eller anden prøve på tilsvarende eller højere niveau.
- Der bliver adgang til dispensation fra danskprøvekravet for personer med alvorlige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.

Formålet med udvidelsen af personkredsen er at styrke målgruppens incitament til at komme i arbejde og blive selvforsørgende. Målgruppen er personer, som ikke opfylder kravet om at have opholdt sig i riget i 7 år ud af de seneste 8 år.

Forslaget skal bl.a. ses på baggrund af, at ikke-vestlige indvandrere, som udgør størstedelen af målgruppen, har en væsentlig lavere beskæftigelsesfrekvens end personer med dansk oprindelse og er overrepræsenterede blandt modtagere af kontanthjælp og førtidspension. Således er næsten halvdelen af ikke-vestlige indvandrere i den erhvervsaktive alder ikke i beskæftigelse. Det forholdsvist høje niveau for sociale ydelser udgør efter regeringens opfattelse en del af forklaringen på den lave arbejdsmarkedsdeltagelse. Med forslaget om at udvide personkredsen for integrationsydelse sikres det, at det økonomisk i højere grad kan betale sig at forlade offentlig forsørgelse til fordel for at få et arbejde og blive selvforsørgende.

Samtidig udgør den manglende tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed adgangen til de fællesskaber, der er knyttet hertil, en væsentlig barriere for integrationsprocessen. Forslaget om at udvide personkredsen for integrationsydelsen skal derfor også i høj grad ses som et instrument til at fremskynde integrationsprocessen.

Endelig er det efter regeringens opfattelse både nødvendigt og rimeligt, at man har været her i riget i en vis periode, før man har ret til at modtage de samme ydelser, som borgere, der har opholdt sig et helt liv her i riget og bidraget til samfundet.

Dette er også medvirkende til regeringens forslag om at indføre et opholdskrav for ret til uddannelses- og kontanthjælp, og det foreslås, at opholdskravet skal gælde alle, både udlændinge og danske statsborgere. Det indebærer, at både udlændinge og danske statsborgere, der i dag modtager uddannelses- eller

kontanthjælp eller fremover ansøger herom, omfattes af integrationsydelsen, hvis ikke de har opholdt sig i riget i sammenlagt 7 år ud af de seneste 8 år.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. april 2016 og får virkning for ret til uddannelseshjælp, kontanthjælp og integrationsydelse pr. 1. juli 2016. De foreslåede ændringer vil både gælde for personer, der allerede modtager uddannelseshjælp eller kontanthjælp, og for personer, der fremover ansøger om hjælp. Dermed får kommunerne tid til at behandle sagerne og varsle de berørte, ligesom modtagere af uddannelses- og kontanthjælp får tid til at indrette deres tilværelse efter, at den fremtidige hjælp fra det offentlige vil være lavere end den nuværende.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse

3.1.1. Gældende ret

Enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse, hvis pågældende i øvrigt opfylder betingelserne herfor, jf. §§ 3 og 11 i lov om aktiv socialpolitik. Det er en betingelse for at få hjælp, at man har været ude for ændringer i sine forhold (en såkaldt social begivenhed), der har bevirket, at man ikke kan forsørge sig selv og sin familie, og at man ikke modtager andre ydelser, der kan dække forsørgelsesbehovet, jf. § 11, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik.

Efter § 11, stk. 5, jf. stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik modtager nyankomne udlændinge og danske statsborgere, der ansøger om uddannelses- eller kontanthjælp, integrationsydelse, hvis ikke de kan dokumentere at have opholdt sig i riget i sammenlagt 7 år ud af de seneste 8 år.

Integrationsydelse ydes efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik med de satser, der er angivet i bestemmelsens stk. 2 og 3.

Integrationsydelsesmodtagere har efter § 22, stk. 4, mulighed for at ansøge om et dansktillæg for bestået danskprøve. Dansktillægget ydes til personer, der har bestået en danskprøve på niveau med prøve i Dansk 2 eller FVU-læsning trin 2 eller tilsvarende eller højere niveau.

Personer, som allerede har et eksamensbevis fra det danske uddannelsessystem (folkeskolens afsluttende prøve i dansk med karakteren 2 eller tilsvarende eller højere niveau), vil efter ansøgning have ret til dansktillæg uden yderligere prøve.

Herudover er der efter § 22, stk. 6 og 7, adgang til dispensation for danskprøvekravet for personer, der lider af en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse, som medfører, at personen ikke er i stand til at bestå en danskprøve.

Opholdskravet efter § 11, stk. 3, gælder både udlændinge og danske statsborgere. I forhold til EU/EØS-borgere gælder opholdskravet dog ikke, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen, jf. § 11, stk. 4, i lov om aktiv socialpolitik. Om en EU-borger har ret til uddannelses- eller kontanthjælp afhænger bl.a. af, hvilken opholdsret EU-borgeren har. EU-borgere, der har ophold som arbejdstagere, har ret til kontanthjælp, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen. Også danske statsborgere, der gør brug af den fri

bevægelighed inden for EU kan påberåbe sig EU-retten. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne herom i pkt. 2.1.1. og 2.1.2. i lovforslag nr. L 2 af 3. juli 2015, jf. Folketingstidende 2014-15, tillæg A.

Efter de gældende regler i lov om aktiv socialpolitik modtager unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse uddannelseshjælp. Grundydelsen for uddannelseshjælp er fastsat på niveau med SU-satserne, så de unge får samme ydelse med uddannelseshjælp, som når de starter på en uddannelse. Uddannelseshjælpsmodtagere under 30 år visiteres enten som uddannelsesparate eller aktivitetsparate. En ung, der er visiteret som aktivitetsparat, får efter tre måneder ret til at modtage et aktivitetstillæg til uddannelseshjælpen.

Unge under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse modtager kontanthjælp på ungesats. Kontanthjælpsmodtagere under 30 år visiteres enten som jobparate eller aktivitetsparate. Her gælder også, at de aktivitetsparate kan få aktivitetstillæg til kontanthjælp, når de har modtaget kontanthjælp i tre måneder.

Personer, der er fyldt 30 år, modtager kontanthjælp på voksensats.

Nyankomne flygtninge og familiesammenførte, som kommunerne har overtaget integrationsansvaret for før den 1. september 2015 modtager i dag kontanthjælp under integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4, uanset deres alder, og uanset om de har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Kontanthjælpen udbetales enten på ungesats eller voksensats, afhængig af om personen er fyldt 30 år eller ikke. Personer under 30 år, som visiteres som aktivitetsparate, kan efter tre måneder få et aktivitetstillæg til kontanthjælpen.

Reglerne om opholdskrav for ret til uddannelses- og kontanthjælp, jf. § 11, stk. 3-5, og reglerne om integrationsydelse, jf. § 22, omfatter dog ikke personer, der har opnået lovligt ophold og folkeregisteradresse inden den 1. september 2015, jf. overgangsreglerne i § 16, stk. 5, i lov nr. 1000 af 30. august 2015. For sådanne personer finder de hidtil gældende regler om uddannelses- og kontanthjælp anvendelse.

3.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås at ligestille de personer, der allerede i dag befinder sig her i riget, når det gælder betingelserne for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, med den persongruppe, der er omfattet af de nugældende regler om integrationsydelse.

Det foreslås således at ændre § 11, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik, sådan at alle personer, der i dag modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og personer, der ansøger herom, lovligt skal have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år.

Kan en person, der allerede modtager eller ansøger om hjælp efter § 11, ikke dokumentere at have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, er den pågældende omfattet af reglerne om integrationsydelse i medfør af § 22, jf. § 11, stk. 5. 3. pkt. Riget omfatter Danmark, Færøerne og Grønland. Ved beregning af opholdstiden finder de gældende regler i § 11, stk. 3, 2.-4. pkt., i lov om aktiv socialpolitik, anvendelse. Det indebærer, at der tages udgangspunkt i de perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse her i landet, med mindre særlige grunde fører til et andet resultat.

Forslaget indebærer, at de principper for integrationsydelse til nyankomne udlændinge m.fl., der blev indført ved lov nr. 1000 af 30. august 2015, også finder anvendelse for den udvidede personkreds for modtagelse af integrationsydelse.

Det betyder for det første, at den udvidede personkreds vil bestå af både danske statsborgere og udlændinge, uanset om disse er omfattet af integrationsprogrammet eller omfattet af den almindelige beskæftigelsesindsats, som i øvrigt gælder for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere.

Det betyder for det andet, at også nye integrationsydelsesmodtagere kan ansøge om et dansktillæg på 1.517 kr. pr. måned (2016-niveau), jf. § 22, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik.

Det betyder for det tredje, at også den udvidede personkreds vil have adgang til en række supplerende ydelser, herunder boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte, særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik og hjælp i særlige tilfælde i medfør af kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik og kapitel 6 i integrationsloven, f.eks. til dækning af rimeligt begrundede enkeltudgifter, midlertidig huslejehjælp, sygebehandling m.v. Dermed vil den persongruppe, der er omfattet af nærværende lovforslag, være stillet som øvrige integrationsydelsesmodtagere.

I forhold til dansktillæg vil den udvidede personkreds for integrationsydelse som nævnt have mulighed for at supplere ydelsen med et dansktillæg, som har til formål at tilskynde personer, som endnu ikke har lært dansk på et rimeligt niveau, til at forbedre deres danskkundskaber til gavn for integrationsprocessen.

Dansktillægget ydes efter ansøgning med et månedligt tillæg på 1.517 kr. (2016-niveau) for bestået prøve i dansk, mindst på niveau med Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. eller FVU læsning trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne tilsvarende.

Som det gælder for den persongruppe, der allerede er omfattet af reglerne i dag, skal en ansøger om dansktillæg selv søge kommunen om tillægget og fremlægge dokumentation for, at prøven er bestået. Personer, som allerede har et eksamensbevis fra det danske uddannelsessystem (folkeskolens afsluttende prøve i dansk med karakteren 2 eller tilsvarende eller højere niveau), vil efter ansøgning have ret til dansktillæg uden yderligere prøve.

Der vil være adgang til dispensation for danskprøvekravet for personer, der er lægeligt diagnosticeret med en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse og som følge heraf ikke er i stand til – eller har rimelig udsigt til – at kunne bestå en danskprøve, jf. § 22, stk. 6.

For en nærmere beskrivelse af § 22 i lov om aktiv socialpolitik kan i øvrigt henvises til pkt. 2.4.2 i lovforslag L 2 af 3. juli 2015 og de specielle bemærkninger til denne bestemmelse, jf. Folketingstidende 2014-15, tillæg A.

Det foreslås videre, at bestemmelsen om, at opholdskravet ikke gælder for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen, også omfatter den udvidede personkreds, jf. forslag til § 11, stk. 4, i lov om aktiv socialpolitik. Det bemærkes, at også danske statsborgere, der gør brug af den fri bevægelighed inden for EU kan påberåbe sig EU-retten.

Det foreslås desuden, at kommunen skal træffe afgørelse om retten til integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp for alle personer, der ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp, jf. § 11, stk. 5.

Endelig foreslås det, at ophæve overgangsbestemmelserne i § 16, stk. 5 og 6, i lov nr. 1000 af 30. august 2015. Ophævelsen indebærer, at også personer, som har haft lovligt ophold og folkeregisteradresse før den 1. september 2015, fremover vil modtage integrationsydelse efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik i stedet for uddannelses- eller kontanthjælp, hvis ikke de opfylder opholdskravet i § 11, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik. Der henvises i øvrigt til den foreslåede ændring under § 6 og bemærkningerne hertil.

Ændringen af § 11, stk. 3-5, i lov om aktiv socialpolitik har virkning fra den 1. juli 2016. Det indebærer, at uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere, der ikke opfylder opholdskravet pr. 1. juli 2016 i stedet skal modtage integrationsydelse for juli måned. Da integrationsydelse udbetales månedsvis bagud, vil ændringen få betydning for udbetaling af hjælpen ved udgangen af juli måned.

Det bemærkes endeligt, at der ikke med de foreslåede ændringer ændres i den aktive indsats for den udvidede personkreds for modtagelse af integrationsydelse. Det betyder, at der ikke ændres på indholdet af integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4 for de personer omfattet heraf, der overgår fra kontanthjælp til integrationsydelse. Uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere, der som følge af forslaget overgår til integrationsydelse, og som ikke er omfattet af integrationsprogrammet, er som hidtil omfattet af den generelle indsats efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

3.2. Refusion for mentorudgifter efter integrationsloven

3.2.1. Gældende ret

Efter integrationslovens § 45, stk. 4, refunderer staten 50 pct. af kommunernes udgifter til integrationsprogrammer i introduktionsperioden, jf. integrationslovens § 16, stk. 6, inden for et årligt rådighedsbeløb. Heri indgår udgifter til danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud efter integrationslovens §§ 23 a-23 c. Indtil 2010 omfattede refusionsadgangen på 50 pct. også kommunernes udgifter til mentorstøtte efter integrationslovens § 23 d. I forbindelse med en ændring af integrationsloven i 2010 udgik henvisningen til § 23 d utilsigtet af refusionsbestemmelsen. Der kan henvises til lov nr. 571 af 31. maj 2010, som trådte i kraft den 1. august 2010.

I perioden 27. april 2015 til 31. december 2015 har der efter opdagelse af fejlen været etableret hjemmel til refusion for mentorudgifter inden for det i integrationsloven fastsatte rådighedsbeløb ved aktstykke 120 af 7. maj 2015, som forventes udmøntet med tekstanmærkning 156 på lov om tillægsbevilling for 2015. Den materielle hjemmel er foreløbigt videreført ved tekstanmærkning nr. 104 på § 14 på finansloven for 2016, hvortil der henvises.

3.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Da det ikke har været tilsigtet at fjerne refusionsadgangen for kommunernes udgifter til mentorstøtte foreslås det, at der i integrationslovens § 45, stk. 4, indsættes hjemmel til, at staten inden for et rådighedsbeløb for udgifter til integrationsprogrammet refunderer 50 pct. kommunalbestyrelsens udgifter til mentorstøtte efter integrationslovens § 23 d. I 2016 udgør rådighedsbeløbet for de samlede udgifter til integrationsprogrammet 75.132 kr. årligt. Det samlede rådighedsbeløb hæves ikke.

Med forslaget videreføres den gældende hjemmel ved aktstykke nr. 120 af 7. maj 2015 til at yde statsrefusion for mentorudgifter med hjemmel i integrationsloven.

3.3. Rådighedsloft for danskudgifter efter danskuddannelsesloven

3.3.1. Gældende ret

Efter integrationslovens § 45, stk. 4 og 5, refunderer staten 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse, når danskuddannelsen tilbydes som en del af et integrationsprogram eller et introduktionsforløb efter integrationsloven. Refusionen ydes inden for et rådighedsloft for de samlede udgifter til integrationsprogrammet henholdsvis introduktionsforløbet.

Efter danskuddannelseslovens § 15, stk. 1, refunderer staten tilsvarende 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning for kursister, som ikke er omfattet af integrationsloven eller henvist til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i medfør af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Der er dog ikke i danskuddannelsesloven fastsat et rådighedsbeløb for udgifter til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning for kursister, som ikke er omfattet af integrationsloven eller henvist til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i medfør af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

For finansåret 2015 er der ved tekstanmærkning nr. 150 på finanslovens § 17 fastsat et rådighedsloft for de ovennævnte udgifter efter danskuddannelsesloven.

3.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at danskuddannelseslovens refusionsbestemmelser ændres, således at rådighedsloftet udvides til at omfatte alle målgrupper i danskuddannelsesloven.

Det foreslås således, at der fastsættes et rådighedsbeløb for kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse til kursister, som af forskellige årsager ikke har nået at færdiggøre deres danskuddannelse under henholdsvis integrationsprogrammet og introduktionsforløbet, og som ikke har opbrugt deres ret til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven. Det foreslås, at rådighedsbeløbet også omfatter kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse til grænsependlere, jf. danskuddannelseslovens § 2 a, stk. 1, og til visse grupper af danske statsborgere, der sidestilles med udlændinge, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 4, jf. stk. 1.

Det foreslås dog, at udgifter til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, jf. § 2, stk. 1, ikke omfattes af rådighedsloftet. Tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet dansk er rettet mod personer, der er meddelt opholdstilladelse som arbejdstagere, studerende, jobsøgende og au pair personer samt arbejdstageres medfølgende ægtefæller, hvor det primære formål med dansktilbuddet er, at deltagerne tilegner sig mere arbejdsrettede sprogfærdigheder. Tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning omfatter højest 250 timers undervisning. På den baggrund er der allerede et loft over, hvilke udgifter der er forbundet med tilbuddet og dermed ikke behov for, at tilbuddet omfattes af et nyt udgiftsloft.

Med forslaget videreføres det gældende rådighedsloft for udgifter til danskuddannelse ved tekstanmærkning nr. 150 på § 17 på finansloven for 2015. Den materielle hjemmel er foreløbigt videreført ved tekstanmærkning 103 på § 14 på finansloven for 2016, hvortil der henvises.

4. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser

Ved indførelsen af integrationsydelsen, jf. lov nr. 1000 af 30. august 2015, som trådte i kraft den 1. september 2015, blev foretaget en vurdering af integrationsydelsens overensstemmelse med grundloven og Danmarks internationale forpligtelser. I den forbindelse blev der redegjort for, at det var regeringens opfattelse, at integrationsydelsen er i overensstemmelse med grundlovens § 75, stk. 2, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og andre internationale forpligtelser. Der kan i den forbindelse henvises til pkt. 2.8. i bemærkningerne til lovforslag nr. L 2 af 3. juli 2015, jf. Folketingstidende 2014-15, tillæg A.

Grundlovens § 75, stk. 2, indebærer, at det påhviler staten at sikre et eksistensminimum for personer, der opholder sig mere end rent midlertidigt i Danmark, og hvis forsørgelse ikke påhviler andre. Borgerne kan ved domstolene få prøvet, om kravet er opfyldt.

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 14 beskytter mod diskrimination og finder bl.a. anvendelse på ydelser som integrationsydelse, idet sådanne ydelser falder inden for artikel 1 i Tillægsprotokol 1 om ejendomsretten. Dette blev bl.a. fastslået i den nedenfor omtalte højesteretsdom af 15. februar 2012.

Det kan udledes af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at en forskelsbehandling anses som diskriminerende, hvis den ikke er begrundet i objektive og relevante forskelle (saglighed), dvs. hvis den ikke forfølger et legitimt formål, og hvis der ikke er et rimeligt forhold mellem de midler, der anvendes, og det mål, der søges realiseret (proportionalitet). Det bemærkes i den forbindelse, at Menneskerettighedsdomstolen har fastslået, at staterne – når det drejer sig om generel økonomisk politik og samfundsmæssige forhold – har en bred skønsmargin med hensyn til, hvilke forskelle der kan forskelsbehandles på baggrund af, jf. bl.a. Stec m.fl. mod Storbritannien, dom fra 2006.

Herudover indeholder FN's Handicapkonvention et princip om ligebehandling og lige muligheder for mennesker med handicap.

Ved lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven (Ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v.), der trådte i kraft 1. juli 2002, blev der indført en ordning med introduktionsydelse og starthjælp, der på væsentlige punkter svarer til den nugældende ordning med integrationsydelse, der blev indført den 1. september 2015. Den tidligere ordning med introduktionsydelse og starthjælp blev ophævet igen ved lov nr. 1364 af 28. december 2011 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Ophævelse af starthjælpen, loft over kontanthjælpen, 500-kroners-nedsættelsen, 225-timers-reglen, introduktionsydelsen m.v.).

Højesteret har ved dom af 15. februar 2012 (starthjælpsdommen) taget stilling til de regler om introduktionsydelse og starthjælp, der som anført blev indført i 2002. Højesteret fastslog i den forbindelse, at en flygtning, som fik introduktionsydelse (svarende til SU-satsen) og en række enkeltstående ydelser m.v., fik den hjælp fra det offentlige, som han havde krav på efter grundlovens § 75, stk. 2. Højesteret fandt endvidere ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at de regler om introduktionsydelse og starthjælp,

der blev indført i 2002, i forhold til den pågældende sagsøger indebar en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14, sammenholdt med artikel 1 i tillægsprotokol 1. Højesteret henviste i den forbindelse bl.a. til, at formålet med at yde en begrænset bistand i form af starthjælpen bl.a. var at få flere i arbejde og færre på offentlig forsørgelse og – for udlændinges vedkommende – at styrke deres samlede integration i det danske samfund. Højesteret anførte endvidere, at et skattefinansieret velfærdssystem nødvendigvis må indeholde kriterier for afgrænsning af den personkreds, der kan komme i betragtning til de ydelser, som stilles til rådighed, og at det i denne forbindelse må anses for sagligt at anvende et optjeningsprincip, hvorefter en person, hvad enten denne er dansk statsborger eller udlænding, skal have opholdt sig i Danmark i en vis periode, inden den pågældende kan modtage den højeste bistandsydelse fra det offentlige. Højesteret fastslog, at dette må gælde, selv om et sådant krav efter sin natur i højere grad vil ramme udlændinge end danske statsborgere.

Højesteret fandt endvidere, at de øvrige påberåbte konventioner, herunder Flygtningekonventionen, efter Højesterets opfattelse ikke kunne føre til en anden vurdering.

Det er regeringens opfattelse, at tilsvarende betragtninger gør sig gældende for den nu foreslåede udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse, og at forslaget således er i overensstemmelse med grundlovens § 75, stk. 2, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og andre internationale forpligtelser.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

5.1. Samlede økonomiske konsekvenser

Forslaget udmønter finanslovsaftalen for 2016 for så vidt angår aftalen om at udvide personkredsen for modtagelse af integrationsydelse til også at omfatte personer, der har opnået lovligt ophold og folkeregisteradresse her i riget før 1. september 2015. Lovforslaget vedrører dermed en afgrænset og aftagende målgruppe. Fuldt indfaset vil der ikke være økonomiske konsekvenser forbundet med forslaget, da hele målgruppen vil opfylde opholdskravet om 7 års ophold i riget senest i september 2022.

Det bemærkes, at provenuet ved forslaget i finanslovsaftalen for 2016 er opgjort inklusiv skat, tilbageløb og adfærd, hvorimod der ikke er medtaget adfærdsvirkning i nærværende lovforslag, jf. bemærkningerne nedenfor.

Forslaget skønnes at medføre direkte mindreudgifter for det offentlige på i alt 369 mio. kr. i 2016, 507 mio. kr. i 2017, 325 mio. kr. i 2018 og 193 mio. kr. i 2019, jf. tabel 1.

Efter skat og tilbageløb skønnes de samlede direkte mindreudgifter at udgøre 163 mio. kr. i 2016, 236 mio. kr. i 2017, 151 mio. kr. i 2018, 90 mio. kr. i 2019. Skønnene er forbundet med usikkerhed.

Der er ikke medtaget adfærdsmæssige konsekvenser i opgørelsen af forslagets økonomi. Baggrunden herfor er, at målgruppen for det nye lovforslag alene er personer, der har fået opholdstilladelse før 1. september 2015. Hele målgruppen vil således gradvist opfylde opholdskravet om 7 års ophold i riget frem mod september 2022. Herefter vil resterende personer i målgruppen igen være berettiget til ordinære ydelser. Den afgrænsede periode giver ikke anledning til, at der medregnes en strukturel adfærdsvirkning.

Den langsigtede strukturelle adfærdseffekt blev indbudgetteret i forbindelse med indførelsen af integrationsydelse, som blev vedtaget med lov nr. 1000 af 30. august 2015.

Forslaget har økonomiske konsekvenser for staten og kommunerne.

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for regionerne.

5.2 Udvidelse af personkredsen for integrationsydelse, herunder dansktillæg

Forslaget skønnes at medføre offentlige merudgifter til integrationsydelse på 853 mio. kr. i 2016, 1.326 mio. kr. i 2017, 961 mio. kr. i 2018 og 587 mio. kr. i 2019.

Efter gældende regler refunderer staten 80 pct. af kommunernes udgifter til ydelse de første 4 uger af hvert ydelsesforløb, 40 pct. af kommunernes udgifter i uge 5-26, 30 pct. af kommunernes udgifter i uge 27-52 og 20 pct. af kommunernes udgifter herefter. Ved lovforslagets ikrafttræden den 1. juli 2016 vil stort set hele målgruppen have opnået 52 ugers ydelsesanciennitet, hvorefter staten og kommunerne afholder henholdsvis 20 og 80 pct. af udgifterne. De statslige udgiftsmæssige konsekvenser er indarbejdet på finanslovens § 14.71.11. Integrationsydelse i forbindelse med integrationsprogrammet.

5.3 Mindreudgifter til kontanthjælp og uddannelseshjælp

Forslaget skønnes at medføre offentlige mindreudgifter til kontanthjælp i forbindelse med integrationsprogrammet på 991 mio. kr. i 2016, 1.270 mio. kr. i 2017 og 803 mio. kr. i 2018.

Det er forudsat, at staten ville have ydet 20 pct. refusion af udgifterne for målgruppen efter lovforslagets ikrafttræden den 1. juli 2016, jf. afsnit 4.2 ovenfor. På den baggrund er det skønnet, at 20 pct. af mindreudgifterne vedrører staten og 80 pct. af mindreudgifterne vedrører kommunerne. De statslige udgiftsmæssige konsekvenser er indarbejdet på finanslovens § 14.71.10. Kontanthjælp i forbindelse med integrationsprogrammet.

Forslaget skønnes at medføre offentlige mindreudgifter til kontanthjælp for personer uden for integrationsprogrammet på 167 mio. kr. i 2016, 369 mio. kr. i 2017, 324 mio. kr. i 2018 og 562 mio. kr. i 2019. De statslige udgiftsmæssige konsekvenser er indarbejdet på finanslovens § 17.35.11. Kontant- og uddannelseshjælp.

Forslaget skønnes at medføre offentlige mindreudgifter til uddannelseshjælp på 99 mio. kr. i 2016, 222 mio. kr. i 2017, 176 mio. kr. i 2018 og 228 mio. kr. i 2019. De statslige udgiftsmæssige konsekvenser indarbejdes på finanslovens § 17.35.11. Kontant- og uddannelseshjælp.

5.4 Øvrige økonomiske konsekvenser

Modtagere af kontanthjælp eller uddannelseshjælp, der modtager en grundsats, som svarer til kontanthjælpssatsen for forsørgere eller ikke-forsørgere, som er fyldt 30 år, og som har modtaget hjælp i mindst 12 måneder, skal indbetale bidrag til ATP. Staten bidrager med 2/3 af ATP-bidraget svarende til 180 kr. pr. måned, mens ydelsesmodtageren selv betaler 1/3 af bidraget. Som følge af størrelsen af de foreslåede satser for integrationsydelse, indbetales der ikke ATP-bidrag af integrationsydelsen. Forslaget skønnes, at medføre statslige mindreudgifter på 5 mio. kr. i 2016, 18 mio. kr. i 2017, 13 mio. kr. i 2018 og 7 mio. kr.

i 2019. De statslige udgiftsmæssige konsekvenser indarbejdes på finanslovens § 17.31.28. ATP-bidrag for modtagere af kontanthjælp og uddannelseshjælp.

Forslaget skønnes at medføre offentlige merudgifter til boligsikring på 13 mio. kr. i 2016, 21 mio. kr. i 2017, 14 mio. kr. i 2018 og 8 mio. kr. i 2019. Kommunerne finansierer 50 pct. af udgifterne til boligsikring. De statslige udgiftsmæssige konsekvenser indarbejdes på finanslovens § 17.62.02. Boligsikring.

Forslaget skønnes at medføre offentlige merudgifter til daginstitutionsbetaling på 15 mio. kr. i 2016, 26 mio. kr. i 2017, 18 mio. kr. i 2018 og 11 mio. kr. i 2019. Merudgifterne beror på et øget fripladstilskud som følge af udvidelsen af integrationsydelse. Kommunerne finansierer 100 pct. af udgifterne til fripladstilskud.

5.5 Administrative konsekvenser

Forslaget skønnes at medføre administrative merudgifter for kommunerne for 12 mio. kr. i 2016, da der skal foretages en kontrol af, hvorvidt opholdskravet er opfyldt i hver enkelt kontant-/uddannelseshjælpssag pr. 1. juli 2016.

Tabel 1. Direkte økonomiske konsekvenser

Mio. kr. 2016-priser	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Stat	-82	-114	-75	-44	-38	-31	-24
Integrationsydelse	171	265	192	117	94	69	52
Kontanthjælp under integrationsprogrammet	-198	-254	-161	-	-	-	-
Kontanthjælp	-35	-74	-65	-112	-100	-80	-64
Uddannelseshjælp	-21	-44	-35	-46	-30	-18	-11
ATP	-5	-18	-13	-7	-5	-4	-3
Boligsikring	7	11	7	4	3	2	2
Kommuner	-287	-392	-249	-148	-134	-110	-86
Integrationsydelse	682	1.060	768	470	377	276	208
Kontanthjælp under integrationsprogrammet	-793	-1.016	-642	-	-	-	-
Kontanthjælp	-132	-295	-259	-450	-401	-320	-257
Uddannelseshjælp	-78	-178	-141	183	-121	-73	-42
Boligsikring	7	11	7	4	3	2	2

Økonomisk friplads	15	26	18	11	8	6	4
Administration	12	-	-	-	-	-	-
Samlede direkte konsekvenser	**-369**	**-507**	**-325**	**-193**	**-173**	**-141**	**-110**
I alt efter skat og tilbageløb	**-163**	**-236**	**-151**	**-90**	**-81**	**-66**	**-52**

Anm. Der kan være mindre afvigelser mellem summerne og de enkelte beløb grundet afrunding.

De udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne forhandles efter sædvanlig praksis og udmøntes forventeligt på bloktilskudsaktstykket for 2017.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har administrative konsekvenser for borgere, der ansøger om dansktillæg og i den forbindelse skal dokumentere, at de har bestået en danskprøve på det krævede niveau. Forslaget har endvidere administrative konsekvenser for borgere, der ansøger om dansktillæg efter dispensation og i den forbindelse skal anskaffe en lægeerklæring.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Det følger af opholdsdirektivet (Direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004), at EU-statsborgere har ret til at opholde sig i et andet EU-land i indtil tre måneder uden andre betingelser end kravet om at være i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas. Endvidere har EU-statsborgere, der indrejser i et andet EU-land for at søge beskæftigelse, ret til ophold som arbejdssøgende i indtil seks måneder (og herefter så længe de kan dokumentere, at de søger arbejde og har reelle muligheder for ansættelse).

EU-statsborgere, der er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i et andet EU-land, har efter opholdsdirektivet ret til ophold i mere end tre måneder.

Opholdsdirektivet indeholder endvidere bestemmelser om, i hvilke tilfælde en EU-statsborger, der ikke længere er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, bevarer sin status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i EU-retlig forstand. Det gælder bl.a. hvis EU-statsborgeren er uforskyldt arbejdsløs efter at have haft lønnet beskæftigelse i mere end et år, og dette er behørigt konstateret, og vedkommende tilmelder sig arbejdsformidlingen som arbejdssøgende. Hvis en EU-statsborger bevarer sin status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, påvirkes opholdsretten ikke af, om der modtages sociale ydelser. Hvis en EU-statsborger er uforskyldt arbejdsløs efter mindre end 12 måneders beskæftigelse, bevares arbejdstagerstatus i mindst 6 måneder. For arbejdstagere og selvstændige erhvervs-

drivende gælder et ligebehandlingsprincip, jf. artikel 24 i opholdsdirektivet, dvs. de har ret til sociale ydelser på lige fod med egne statsborgere.

Efter opholdsdirektivets artikel 7 har også EU-statsborgere, der ikke er økonomisk aktive, men som råder over tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv og eventuelle familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, ret til ophold i mere end tre måneder. Det gælder f.eks. studerende og pensionister.

For ikke-økonomiske aktive følger det af opholdsdirektivets artikel 24, at traktatens bestemmelser anvendes uden forskelsbehandling på alle unionsborgere, der i henhold til direktivet opholder sig i værtsmedlemsstaten, og på værtsmedlemsstatens egne statsborgere. Uanset dette ligebehandlingsprincip er værtsmedlemsstaten ikke forpligtet til at tillægge ret til sociale ydelser i de første tre måneder af et ophold eller eventuelt i den længere periode, hvor der er ret til ophold som førstegangsarbejdssøgende.

Det følger af EU-Domstolens praksis, at artikel 7 og 24 skal fortolkes i lyset af direktivets præambel således, at retten til ophold på mere end tre måneder er betinget af, at EU-borgeren, der ikke er økonomisk aktiv, ikke udgør en urimelig byrde for det sociale system. Det følger endvidere af EU-Domstolens praksis, at en førstegangshenvendelse med henblik på at modtage en social ydelse ikke efter i en periode at have rådet over tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv og eventuelle familiemedlemmer automatisk indebærer, at den pågældende efter EU-retten kan anses for at udgøre en urimelig byrde for værtslandets sociale system med den følge, at den pågældende herved fortaber sin opholdsret.

Det beror således på en konkret vurdering, om en sådan EU-statsborger, der modtager sociale ydelser, udgør en urimelig byrde for det sociale system. Der kan ved vurderingen heraf bl.a. lægges vægt på, om der er tale om midlertidige vanskeligheder, opholdets varighed, EU-borgerens personlige forhold og størrelsen af den ydede støtte. Hvis det må lægges til grund, at EU-borgeren udgør en urimelig byrde, skal der træffes afgørelse om, hvorvidt opholdsgrundlaget bibeholdes. Ved vurderingen heraf indgår bl.a. tilknytningen til hjemlandet og til Danmark. Hvis ikke opholdsgrundlaget bibeholdes, skal den pågældende rejse hjem.

Hvis en EU-borger som følge af EU-retten er berettiget til kontanthjælp, vil EU-borgerens familiemedlemmer, der har bopæl i Danmark, uanset nationalitet, ligeledes have krav på ligebehandling, jf. artikel 24 i opholdsdirektivet.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. december 2015 til den 12. januar 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, AOF-Danmark, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Forbund, Dansk Industri, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, De Danske Sprogcentre, Det Centrale Handicapråd, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, FOF's Landsorganisation, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frivilligrådet, Gladsaxe Kommune, Institut

for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening, KL, Landsorganisationen i Danmark (LO), Liberalt Oplysningsforbund, Lærernes Centralorganisation, NETOP - Netværk for oplysning, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Rigsrevisionen, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Etniske Minoriteter, Uddannelsesforbundet, UNHCR, Vejle Kommune, Vesthimmerland Kommune og Viborg Kommune.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget medfører direkte mindreudgifter for det offentlige på 369 mio. kr. i 2016, 507 mio. kr. i 2017, 325 mio. kr. i 2018, 193 mio. kr. i 2019, 173 mio. kr. i 2020, 141 mio. kr. i 2021 og 110 mio. kr. i 2022. Forslaget har økonomiske konsekvenser for staten og kommunerne. Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for regionerne.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget har administrative konsekvenser for kommunerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Lovforslaget har administrative konsekvenser for borgere, der ansøger om dansktillæg og skal dokumentere, at de har bestået en danskprøve eller skal anskaffe en lægeerklæring i forbindelse med en dis-pensationsansøgning.
Forholdet til EU-retten	Kravet om, at ansøgeren skal have opholdt sig her i riget i	

	sam-menlagt 7 år inden for de seneste 8 år, gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen. Om de nærmere betingelser for, hvornår EU/EØS-borgere efter EU-retten er berettigede til hjælpen, henvises til pkt. 9.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-3

Efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik, yder kommunen økonomisk hjælp i form af uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse til personer, der har været udsat for ændringer i sine forhold (en såkaldt social begivenhed) og som følge heraf ikke er i stand til at forsørge sig selv og sin familie.

Retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er tillige betinget af, at ansøgeren lovligt har opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt. Riget omfatter Danmark, Færøerne og Grønland.

Efter § 11, stk. 4, gælder kravet om, at ansøgeren skal have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen.

Kommunen træffer afgørelse om retten til integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, jf. § 11, stk. 5, 1. pkt. Ansøgeren har pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp ansøgeren er berettiget til, jf. § 11, stk. 5, 2. pkt. Kan personen ikke dokumentere, at opholdskravet i stk. 3 er opfyldt, yder kommunen integrationsydelse, jf. § 11, stk. 5, 3. pkt.

Ovennævnte bestemmelser om opholdskrav i § 11, stk. 3-5, finder dog ikke anvendelse for personer, der har opnået lovligt ophold og har folkeregisteradresse inden den 1. september 2015, jf. overgangsbestemmelserne i § 16, stk. 5, i lov nr. 1000 af 30. august 2015.

De foreslåede ændringer af *§ 11, stk. 3*, indebærer, at både personer, der allerede i dag modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og personer, der ansøger herom, lovligt skal have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år.

Kan en person, der allerede modtager eller ansøger om hjælp efter § 11, ikke dokumentere at have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, er den pågældende omfattet af reglerne om integrationsydelse i medfør af § 22, jf. § 11, stk. 5. 3. pkt..

Ansøgeren kan i løbet af de seneste 8 år have opholdt sig i op til 1 år uden for rigets grænser, uden

at miste retten til uddannelses- eller kontanthjælp. Ophold i udlandet i perioder på sammenlagt op til 2 måneders varighed i løbet af et kalenderår medfører ikke fradrag ved beregningen af opholdstiden, jf. § 11, stk. 3. Således vil udlandsophold ved afholdelse af ferier og deltagelse i studie-, tjeneste- og forretningsrejser normalt ikke medføre fradrag ved beregningen af opholdstiden, forudsat at personen har bevaret sin faste bopæl i riget. Endvidere ligestilles ophold i udlandet på militær mission for den danske stat under instruktion af forsvaret og ophold i udlandet på militær mission under instruktion af udenlandsk eller international myndighed, hvor personen er stillet til rådighed af den danske stat, med ophold her i riget.

Ved beregning af opholdstiden finder de gældende regler i § 11, stk. 3, 2.-4. pkt., i lov om aktiv socialpolitik anvendelse. Ved beregningen af opholdstiden indgår således perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse her i riget, med mindre særlige grunde fører til et andet resultat.

Opholdstiden regnes for alle fra tidspunktet for pågældendes registrering som indrejst i CPR. Efter lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven) kan personer, der opfylder indrejsekriterierne i CPR-lovens § 16, blive folkeregistreret (bopælsregistreret) i CPR. For at blive bopælsregistreret i CPR skal vedkommende have lovligt ophold, være her i landet i over tre måneder og have en bolig eller et fast opholdssted. Der er herudover i CPR-loven regler for, hvornår en person skal registreres som udrejst i CPR. CPR-loven er sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning, og Grønland er en del af CPR. Færøerne har egen selvstændig folkeregistreringslovgivning og er ikke en del af CPR. Ved vurderingen af, om en person har haft ophold i Danmark eller Grønland, tages udgangspunkt i, hvorvidt den pågældende har været registreret i CPR i Danmark eller Grønland. Dette udgangspunkt vil dog skulle fraviges, hvis der er grunde, som fører til et andet resultat, herunder såfremt ansøgeren har været folkeregistreret på Færøerne efter den færøske folkeregistreringslovgivning.

Det bemærkes, at også for flygtninge, jf. integrationslovens § 2, stk. 2, skal opholdstiden beregnes fra tidspunktet for pågældendes registrering i CPR som tilflyttet kommunen.

For flygtninge og familiesammenførte foretages registrering i CPR efter reglerne i integrationsloven og kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 50 af 18. januar 2008 om boligplacering af flygtninge. Det følger heraf, at en flygtning skal registreres i CPR som tilflyttet kommunen senest fra den dato, hvor ansvaret for flygtningen overgår til kommunen, jf. bekendtgørelsens § 16, stk. 1, 3. pkt. Ansvaret for en flygtning med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 påhviler kommunen fra udgangen af den første hele måned efter, at flygtningen af Udlændingestyrelsen er visiteret til kommunen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, 1. pkt. Ansvaret for en flygtning med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 8 påhviler kommunen fra tidspunktet for den pågældendes registrering i CPR som tilflyttet kommunen, jf. integrationslovens § 4, stk. 3, 1. pkt. Tilsvarende gælder for familiesammenførte og indvandrere, jf. integrationslovens § 4, stk. 3, 2. pkt.

Det bemærkes desuden, at det forhold, at der af administrative grunde kan være udstedt et administrativt CPR-nummer til en udlænding, før den pågældende tager ophold eller bopæl i en kommune, ikke er at sidestille med bopælsregistrering i CPR. Opholdstiden regnes således først fra det tidspunkt, hvor udlændingen bopælsregistreres i kommunen.

Den foreslåede ændring af *§ 11, stk. 4,* indebærer, at kravet om, at personen skal have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, ikke gælder for EU/EØS-borgere, i det omfang disse

efter EU-retten er berettigede til hjælpen. Også danske statsborgere, der gør brug af den fri bevægelighed inden for EU kan påberåbe sig EU-retten.

De foreslåede ændringer af *§ 11, stk. 5*, indebærer, at kommunen skal træffe afgørelse om retten til integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp for alle personer, der ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

Kommunen er i sin sagsbehandling bundet af undersøgelsesprincippet, som fremgår af § 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Kommunen har således ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen kan træffe afgørelse.

Samtidig er en person, som modtager eller ansøger om hjælp, dog forpligtet til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, om den pågældende har ret til uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse. Det påhviler således personen at skaffe de nødvendige oplysninger. Kan eller ønsker den pågældende ikke at efterkomme kommunens forlangende om at medvirke til sagens oplysning, eller viser den dokumentation, den pågældende har tilvejebragt, ikke med tilstrækkelig sikkerhed, at pågældende opfylder betingelserne for at modtage uddannelseshjælp eller kontanthjælp, udbetaler kommunen integrationsydelse.

For så vidt angår personer, der allerede modtager uddannelseshjælp eller kontanthjælp, vil kommunen skulle gennemgå alle de pågældende sager om uddannelseshjælp og kontanthjælp med henblik på at vurdere, om modtagerne opfylder opholdskravet. Kommunen kan i den forbindelse fra uddannelseshjælpsmodtageren eller kontanthjælpsmodtageren forlange de nødvendige oplysninger til dokumentation for, at personen opfylder opholdskravet.

Kommunen vil ved et opslag i CPR i mange tilfælde umiddelbart kunne afgøre, om personen må antages at opfylde opholdskravet. Ved benyttelsen af CPR skal kommunen dog være opmærksom på CPR-lovens regler om registrering af indrejse, udrejse og bopæl i Danmark, idet der i dette regelsæt f.eks. tillades fraværsperioder fra landet på op til 6 måneder uden, at pågældende har pligt til at oplyse kommunen herom. Herudover skal kommunen være opmærksom på, at oplysningerne i CPR som hovedregel er baseret på personens egne anmeldelser til kommunen.

Giver de oplysninger, der er i kommunens besiddelse, fx skatteoplysninger, kommunen anledning til tvivl om, at opholdskravet er opfyldt, har personen pligt til at bidrage med den fornødne dokumentation, som kan være dokumentation fra f.eks. ATP, SE-registrering, bankoplysninger og andet.

Opfylder en uddannelses- og kontanthjælpsmodtager efter kommunens umiddelbare vurdering ikke opholdskravet, skal kommunen, før der træffes afgørelse i sagen, i en agterskrivelse meddele den pågældende, at kommunen forventer at træffe afgørelse om, at personen ikke opfylder opholdskravet og dermed vil modtage integrationsydelse.

Kommunen skal parthøre den pågældende over de oplysninger, kommunen agter at lægge til grund for afgørelsen, jf. forvaltningslovens § 19. Kommunen skal fastsætte en frist for ansøgerens bemærkninger og kan ikke træffe afgørelse i sagen, før fristen er udløbet.

Agterskrivelsen bør endvidere indeholde nærmere oplysninger om det nye opholdskrav for ret til uddan-

nelseshjælp og kontanthjælp, oplysninger om reglerne om integrationsydelse, herunder om ydelsesniveauet og muligheden for at ansøge om et dansktillæg, og oplysninger om modtagerens pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, om den pågældende har ret til uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse.

Efter fristens udløb kan kommunen træffe afgørelse om, at personen skal modtage integrationsydelse. Afgørelsen skal indeholde en klagevejledning.

Kommunen skal træffe afgørelse om, med hvilken sats integrationsydelsen efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik skal udbetales, herunder om den pågældende vil have ret til særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik. Hvis der er ansøgt om dansktillæg, skal afgørelsen ligeledes omfatte dette.

Kommunen skal i medfør af forvaltningslovens § 24, når kommunen begrunder afgørelsen, henvise til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Det indebærer, at kommunen skal angive, hvilket faktisk grundlag for beregning af opholdstiden, der er lagt til grund for afgørelsen.

Personen kan klage over kommunens afgørelse efter § 98 i lov om aktiv socialpolitik.

Efter § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skal kommunen yde rådgivning og vejledning. Kommunen skal endvidere efter samme lovs § 12 skriftligt give en person besked om konsekvenserne, hvis personen ikke medvirker til sagens oplysning, samt om hvilke ændringer der kan have betydning for en ydelse, og som personen derfor er forpligtet til at oplyse kommunen om.

Dette indebærer bl.a., at kommunen skal vejlede personen om de rettigheder og pligter, der følger af lov om aktiv socialpolitik, samt om hvilke konsekvenser det har for personen, hvis pågældende ikke overholder disse pligter. Kommunen skal give personen denne vejledning, når personen ansøger om hjælp og når kommunen agter at nedsætte ydelsen.

De foreslåede ændringer af § 11, stk. 3-5, har samlet set til formål at ligestille de personer, der allerede i dag befinder sig her i riget og modtager uddannelses- eller kontanthjælp eller ansøger herom, med de personer, der er omfattet af de nugældende regler om integrationsydelse.

De foreslåede ændringer af § 11, stk. 3-5, skal desuden ses i sammenhæng med forslaget om at ophæve overgangsbestemmelserne i § 16, stk. 5 og 6, i lov nr. 1000 af 30. august 2015. Der henvises til den foreslåede ændring under § 6 og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.2.

Til § 2

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 1, hvorefter udlændinge i integrationsprogrammet, som i dag modtager kontanthjælp med virkning fra 1. juli 2016 overgår til at modtage integrationsydelse efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik, medmindre de pågældende opfylder et opholdskrav om lovligt at have opholdt sig her i riget i sammenlagt mindst 7 år ud af de seneste 8 år. Der vil således efter den 1. juli 2016 ikke længere være personer i integrationsprogrammet, som modtager kontanthjælp.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.2.

Til nr. 3

Efter integrationslovens § 45, stk. 4, refunderer staten 50 pct. af kommunernes udgifter til integrationsprogrammer i introduktionsperioden, jf. integrationslovens § 16, stk. 6, inden for et årligt rådighedsbeløb. Heri indgår udgifter til danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud efter integrationslovens §§ 23 a-23 c, men ikke udgifter til mentorstøtte efter integrationslovens § 23 d.

I lov om tillægsbevilling for 2015 er pr. 27. april 2015 indsat hjemmel til, at staten refunderer 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til mentorstøtte, jf. integrationslovens § 23 d, i introduktionsperioden, jf. integrationslovens § 16, stk. 6, indenfor det i integrationslovens § 45, stk. 4, nævnte rådighedsbeløb.

Der er indsat bemærkning på lov om tillægsbevilling for 2015, idet Beskæftigelsesministeriet blev opmærksomt på, at der ikke var tilstrækkelig hjemmel i integrationsloven til at udbetale refusion for kommunernes udgifter til mentorstøtte efter § 23 d, idet en henvisning til denne bestemmelse utilsigtet var gået ud af refusionsbestemmelsen i forbindelse med en ændring af integrationsloven i 2010. Der kan henvises til lov nr. 571 af 31. maj 2010, som trådte i kraft den 1. august 2010.

Det fremgår endvidere af bemærkning på lov om tillægsbevilling for 2015, at det foreslås, at der ikke skal ske tilbagebetaling af den refusion, der er udbetalt for mentorstøtte, jf. § 23 d, i perioden 2010-2014.

Det fremgår således af bemærkning nr. 156, at der ikke kræves tilbagebetaling af den allerede skete refusion samt, at staten frem til den 31. december 2015 kan udbetale refusion for kommunens udgifter til mentorstøtte, jf. § 23 d, i introduktionsperioden, jf. § 16, stk. 6, indenfor det i § 45, stk. 4, nævnte rådighedsbeløb. Den materielle hjemmel er foreløbigt videreført ved tekstanmærkning nr. 104 på § 14 på finansloven for 2016, hvortil der henvises.

Det foreslås, at der i integrationslovens § 45, stk. 4, indsættes hjemmel til, at staten inden for et rådighedsbeløb for udgifter til integrationsprogrammet refunderer 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til mentorstøtte, jf. lovens § 23 d. I 2016 udgør rådighedsbeløbet for de samlede udgifter til integrationsprogrammet 75.132 kr. årligt. Det samlede rådighedsbeløb hæves ikke. Refusionsadgangen gælder i introduktionsperioden, jf. integrationslovens § 16, stk. 6.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.

Til nr. 4

Efter integrationslovens § 45, stk. 5, refunderer staten 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse, når danskuddannelsen tilbydes som en del af et introduktionsforløb efter integrationslo-

ven. Refusionen ydes inden for et rådighedsloft for de samlede udgifter til introduktionsforløbet. I 2016 udgør dette 51.461 kr.

Det foreslås, at rådighedsbeløbet under introduktionsforløbet, jf. integrationslovens § 45, stk. 5, udvides til også at omfatte personer, som er henvist efter danskuddannelsesloven. Der vil således være et fælles loft over de udgifter til danskuddannelse, som kommunerne kan hjemtage refusion for, uanset om personen er henvist til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven eller som led i introduktionsforløb efter integrationsloven. Forslaget er en konsekvens af den foreslåede ændring under § 3, nr. 1 og 2.

Til § 3

Til nr. 1 og 2

Efter danskuddannelseslovens § 15, stk. 1, refunderer staten 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning for kursister, som ikke er omfattet af integrationsloven eller henvist til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i medfør af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Danskuddannelsesloven indeholder ikke et rådighedsloft for disse udgifter.

Det betyder, at der ikke efter danskuddannelsesloven er et rådighedsbeløb for kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse til kursister, som af forskellige årsager ikke har nået at færdiggøre deres danskuddannelse under henholdsvis integrationsprogrammet og introduktionsforløbet, og som ikke har opbrugt deres ret til danskuddannelse efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Danskuddannelsesloven indeholder heller ikke et rådighedsloft for udgifter til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning til grænsependlere, jf. danskuddannelseslovens § 2 a, stk. 1, og til visse grupper af danske statsborgere, der sidestilles med udlændinge, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 4, jf. stk. 1.

Det foreslås, at det i § 15, stk. 1, 1. pkt. indsættes, at den statslige refusion af udgifter efter danskuddannelsesloven sker inden for et rådighedsbeløb. Det indebærer, at staten inden for et rådighedsbeløb refunderer 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning for kursister, som ikke er omfattet af integrationsloven eller henvist til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i medfør af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det foreslås i § 15, stk. 1, 2. pkt., at rådighedsbeløbet opgøres efter § 45, stk. 5, i integrationsloven. I 2016 udgør dette 51.461 kr.

I § 15, stk. 1, 3. pkt., foreslås det, at arbejdsmarkedsrettet danskundervisning ikke omfattes af rådighedsbeløbet.

Ændringen har virkning for alle, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse den 1. april 2016 er henvist til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven eller som led i introduktionsforløbet efter integrationsloven og for alle, der efterfølgende henvises til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven eller som led i et introduktionsforløb efter integrationsloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.2.

Til § 4

Til nr. 1

Efter gældende regler i § 2, nr. 2 og 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats defineres to målgrupper i loven som henholdsvis jobparate eller aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere eller integrationsydelsesmodtagere, bortset fra kontanthjælps- og integrationsydelsesmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4, eller som er omfattet af nr. 12 eller 13 i § 2 (uddannelseshjælpsmodtagere).

Det foreslås, at kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4, udgår af definitionerne af de to målgrupper.

De foreslåede ændringer er konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 1-3, hvorefter personer, som allerede modtager uddannelses- eller kontanthjælp, herunder de flygtninge og familiesammenførte, som har opnået opholdstilladelse og er overgået til kommunernes integrationsindsats efter integrationsloven, fremover vil modtage integrationsydelse efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik i stedet for kontanthjælp, medmindre de opfylder et opholdskrav om lovligt at have opholdt sig her i riget i sammenlagt mindst 7 år ud af de seneste 8 år. Der vil således efter den 1. juli 2016 ikke længere være personer, der modtager kontanthjælp, og som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.2.

Til nr. 2

Efter § 31, stk. 1, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats fastsætter beskæftigelsesministeren regler om rehabiliteringsplanen i sager om ressourceforløb, fleksjob, tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende og førtidspension efter forhandling med ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold.

Ligeledes fremgår det, at beskæftigelsesministeren efter forhandling med ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om mulighed for at fravige kravene til indhold i rehabiliteringsplanens forberedende del i sager, hvor det er åbenbart formålsløst at udvikle arbejdsevnen, og i sager, hvor borgeren søger om førtidspension.

Det fremgår desuden af bestemmelsen, at beskæftigelsesministeren efter forhandling med ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om, hvordan beskrivelse af personens arbejdsevne og dokumentation for den forudgående indsats i rehabiliteringsplanens forberedende del samt rehabiliteringsteamets indstilling skal indgå i kommunens beslutningsgrundlag i sager om ressourceforløb og i kommunens vurdering af

1) personens arbejdsevne i forbindelse med bevilling af fleksjob eller tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende efter kapitel 13,

2) retten til revalidering efter kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik og

3) personens arbejdsevne i sager om førtidspension efter lov om social pension.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Det foreslås, at det udgår af bestemmelsen, at beskæftigelsesministeren skal forhandle med ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold.

De foreslåede ændringer er en konsekvens af ressortomlægningen i forbindelse med regeringsskiftet i juni 2015, hvor førtidspensionsområdet er flyttet fra det tidligere Ministerium for Børn, Ligestilling, Integration og Socialpolitik til Beskæftigelsesministeriet.

Beskæftigelsesministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for de angivne områder er uændret.

Til § 5

Til nr. 1

Efter frikommunelovens § 7 a kan en frikommune selv tilrettelægge hyppigheden, formen og indholdet af opfølgningen på integrationskontrakten efter § 20, stk. 1-4, i integrationsloven for integrationsydelses- eller kontanthjælpsmodtagere. Herudover kan en frikommune efter frikommunelovens § 7 b træffe beslutning om at fravige § 23 f i integrationsloven, således at § 76, stk. 1 og 2, og § 77 om hjælpemidler og §§ 82 og 83 om befordringsgodtgørelse m.v. i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats finder tilsvarende anvendelse for integrationsydelses- og kontanthjælpsmodtagere, som deltager i integrationsprogrammet efter integrationsloven.

Det foreslås, at henvisningerne til kontanthjælpsmodtagere udgår af §§ 7 a og 7 b. De foreslåede ændringer er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 1-3, hvorefter udlændinge, som i dag modtager kontanthjælp i forbindelse med deltagelse i integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4, med virkning fra den 1. juli 2016 overgår til at modtage integrationsydelse efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik, medmindre de pågældende opfylder et opholdskrav om lovligt at have opholdt sig her i riget i sammenlagt mindst 7 år ud af de seneste 8 år. Der vil således efter den 1. juli 2016 ikke længere være personer omfattet af integrationsprogrammet efter integrationslovens kapitel 4, som modtager kontanthjælp.

Til § 6

Efter § 16, stk. 5, i lov nr. 1000 af 30. august 2015, finder lovens § 1 ikke anvendelse for personer, der har lovligt ophold og folkeregisteradresse her i riget før lovens ikrafttræden. For sådanne personer finder de hidtil gældende regler anvendelse, jf. dog stk. 6.

Det følger heraf, at reglerne om opholdskrav og integrationsydelse i § 11, stk. 3-5, i lov om aktiv socialpolitik, ikke finder anvendelse for personer, der har lovligt ophold og folkeregisteradresse her i riget før den 1. september 2015.

Efter § 16, stk. 6, i lov nr. 1000 af 30. august 2015, finder lovens § 1 anvendelse for udlændinge med

opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, § 9 b, § 9 c, stk. 1, når opholdstilladelsen ikke er meddelt som følge af en familiemæssig tilknytning til en herboende person, eller § 9 c, stk. 2 eller 3, som kommunen overtager ansvaret for efter integrationslovens § 4, stk. 2, 1. pkt., den 1. september 2015 eller senere.

Det indebærer, at reglerne om opholdskrav og integrationsydelse i § 11, stk. 3-5, i lov om aktiv socialpolitik, finder anvendelse, hvis kommunen overtager integrationsansvaret den 1. september 2015 eller senere, uanset at udlændingen er meddelt opholdstilladelse efter de nævnte bestemmelser inden den 1. september 2015.

Det foreslås, at overgangsbestemmelserne i § 16, stk. 5 og 6, i lov nr. 1000 af 30. august 2015 ophæves. Det indebærer, at opholdskravet og reglerne om integrationsydelse også vil finde anvendelse for personer, som har opnået lovligt ophold og folkeregisteradresse inden den 1. september 2015.

Det foreslås, at ændringen har virkning fra den 1. juli 2016.

Den begrænsning af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse, som følger af § 16, stk. 5 og 6, og som indebærer, at personer, der har lovligt ophold og folkeregisteradresse her i riget før den 1. september 2015, ikke omfattes af reglerne om integrationsydelse, videreføres dermed ikke.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.2.

Til § 7

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. april 2016, jf. dog stk. 2.

Det foreslås i stk. 2, at § 2, nr. 1 og 2, og § 4, nr. 1, træder i kraft den 1. juli 2016. De foreslåede bestemmelser er en konsekvens af, at der pr. 1. juli 2016 ikke længere er personer i integrationsprogrammet efter integrationsloven, som er berettiget til kontanthjælp, hvorfor henvisning til kontanthjælp til personer under integrationsprogrammet udgår af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og integrationsloven.

Det foreslås i stk. 3, at § 1, nr. 1-3, og § 6 har virkning for personer, der ikke opfylder opholdsbetingelserne den 1. juli 2016 eller senere.

Det indebærer, at uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere, der ikke opfylder opholdskravet fra og med 1. juli 2016, i stedet skal modtage integrationsydelse for juli måned. Tilsvarende gælder for nye ansøgere om uddannelses- eller kontanthjælp. Da integrationsydelse udbetales månedsvis bagud, vil ændringen få betydning for udbetaling af hjælpen ved udgangen af juli måned.

Forslaget vil indebære, at kommunerne i forbindelse med udbetaling af hjælp for juli måned 2016 for alle ansøgere skal påse, at opholdsbetingelserne for at modtage uddannelses- og kontanthjælp er opfyldt. Hvis opholdskravet ikke er opfyldt, vil ansøgeren alene have ret til at modtage integrationsydelse, hvis pågældende i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage hjælp.

Det foreslås i stk. 4, at kommunerne fra lovens ikrafttræden den 1. april 2016 kan påbegynde sagsbe-

handlingen af de sager, der i medfør af § 1, nr. 1-3, skal træffes afgørelse i med virkning fra den 1. juli 2016. Det indebærer, at kommunerne kan iværksætte gennemgangen af verserende uddannelses- og kontanthjælpssager samt partshøringsprocedure i de enkelte sager fra lovens ikrafttrædelsestidspunkt den 1. april 2016.

Kommunerne skal i perioden fra den 1. april 2016 til 30. juni 2016 således undersøge om, hvorvidt en uddannelses- eller kontanthjælpsmodtager pr. 1. juli 2016 opfylder opholdskravet om at have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år. Påbegyndelse af sagsbehandlingen betyder, at kommunen kan tilvejebringe det fornødne beslutningsgrundlag for at træffe afgørelse om, hvorvidt en person der modtager hjælp, fra den 1. juli 2016 skal modtage uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse, hvis den pågældende fortsat har behov for hjælp.

Opfylder en uddannelses- og kontanthjælpsmodtager efter kommunens umiddelbare vurdering ikke kravet om at have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 ud af de seneste 8 år, meddeler kommunen i en agterskrivelse den pågældende, at kommunen forventer at træffe afgørelse om, at personen ikke opfylder opholdskravet og derfor fra den 1. juli 2016 vil modtage integrationsydelse. Sammen med agterskrivelsen skal kommunen partshøre den pågældende, jf. forvaltningslovens § 19. Det skal fremgå af partshøringen, på hvilket faktisk grundlag kommunen forventer at træffe sin afgørelse, så personen får mulighed for at kommentere, korrigere og supplere sagens faktuelle grundlag og får oplyst sagen, før der træffes afgørelse. Partshøringen skal have en rimelig svarfrist i henhold til de forvaltningsretlige principper og regler. Først efter udløbet af denne frist kan kommunen træffe afgørelse.

Efter fristens udløb kan kommunen træffe afgørelse om, at personen skal modtage integrationsydelse med virkning fra den 1. juli 2016.

Det bemærkes endvidere, at det fremgår af den gældende § 55, stk. 4, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at lønnen ved ansættelse med løntilskud hos offentlige arbejdsgivere af kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere samt integrationsydelsesmodtagere, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag under hele ansættelsesforholdet skal ligge på niveau med personens samlede individuelle hjælp efter lov om aktiv socialpolitik. Reglen finder tilsvarende anvendelse for personer, der modtager kontanthjælp eller integrationsydelse under deltagelse i integrationsprogrammet efter integrationsloven, jf. integrationslovens § 23 c, stk. 3. Fastsættelsen af lønnen og arbejdstiden sker ved ansættelsesforholdets begyndelse og gælder for hele ansættelsesperioden.

Dette indebærer, at personer i offentligt løntilskud vil fortsætte med den løn og den arbejdstid, der er fastsat ved løntilskudsansættelsens begyndelse, uanset om personen ikke længere ville være berettiget til at modtage kontanthjælp, men derimod integrationsydelse.

Det betyder, at der ikke skal beregnes ny løn og arbejdstid, for personer, der ved lovens ikrafttræden er ansat med løntilskud hos en offentlig arbejdsgiver. Disse personer opretholder den løn og den arbejdstid, der er fastsat ved løntilskudsansættelsens begyndelse, og fortsætter indtil ansættelsen slutter. Denne regel opretholdes, fordi den er mindst bureaukratisk.

Det bemærkes, at personer omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan få tilbud om ansættelse med løntilskud hos offentligere arbejdsgivere i op til 6 måneder, mens udlændinge omfattet af integrati-

onsprogrammet efter integrationslovens § 23 c, stk. 2, kan få tilbud om ansættelse med løntilskud hos offentlige arbejdsgivere i op til 1 år.